

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy hóra 1 forint.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legméltóbb árak mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Munkára fel!

Decz. 29.

(T.) A munka! A munka! Hogy ez a jelszó, melyet a szabadelvű párt tűzött zászlajára, a legszebb és legmagasztosabb jelszavak egyike, az tagadhatlan. A munka legyen a nemzeti politika, a munka legyen a függetlenségi politika, mert ebben benne van minden jó, és minden feltétele a haladásnak. A munkában van a nemzeti erő, a nemzeti erőben van a függetlenség. Amint hogy a munka által küzdheti ki az ő függetlenségét a nemzet is.

„Munka és összetartás,“ nem pedig „munkátlanság és szét huzás.“ Hiszen az elsőben benne van az áldás, az utóbbiban, benne van az átok. „Átok reád magyarok hazája, átok reád te pártos büszke nép!“ És hol lennének már ha ez az átok, amely szernyi bajt okozott nekünk Salamon előtt s ezernyi bajt okozott Salamon után, el lett volna nyomva, meg lett volna semmisítve, a munka és összetartás zászlaja által.

A munka és összetartásban ismerte föl Széchenyi István is azt a hatalmat, amely elolvast, szétzúz minden békót, ledönt minden falat és korlátot, megnyitván az utat a szabadságra és a boldogságra.

Ennek a jelszónak vezetése alatt ha előre törünk, elérjük mindazt, a mi vágyaink lobogójára föl van írva.

Ha összetartva, együtt fejtenék az előttünk álló sziklák tömegét, ha erőnk csoportosításával igyekeznénk utat nyitni a felé a nemzeti jövő felé, melynek méhéből a másik ezredév megszületését várjuk, megbámulná nemzeti tetterőnket a világ, minthogy vitézségünket megbámulta. Igen, mert létünk első ezerévé a vitézség küzdötte ki, de itt egyet fordul az emberiség története s azt harsogja a genius: A másik ezret pedig küzdje ki a munka!

És ezt a munkát megkezdjük már! Szemlét tarthatnak fölöttünk Árpád, szent István, László, Lajos és Mátyás nagy királyaink szellemei s a dicső Hunyadi János, aki kardja élével vágta be az örök idők érczlapjába hogy: Él magyar, áll Buda és állni fog! Bátran, emelt homlokokkal fogadhatnánk őket amint koszorú sirjaikból kikelve, eljőnének, hogy bírálatot mondjanak unokáik felett. Buda ormára vezetnők e ragyogó hadat: Ime, világosítsátok be fényetekkel a multat, s engedjétek meg nekünk, hogy mi tegyük ragyogóvá a jövőt, hogy méltó utódaitokká lehessünk? A munka meg van kezdve! Tekintsetek magatok elé, és te

kintsetek magatok körül, azon a földön, melyet ti szeréztetek, védelmeztetek; amit láttok az új nemzedék műve már!

Ezt már mi építettük. Ezt már mi fogjuk megvédelmezni! A mi feladatunk kettős: a vitézséggel párosult munka!

És vajjon mit szólna Árpád apánk? Mit szólna nemzeti multunk és büszkeségünknek e dicső hada? Hogy annyi bal szerencse közt s ily sok viszály után, s meg nem fogyva és meg nem törve, de küzdve még is szaporodva, munkálkodva így gyarapodva: él nemzet e hazán!

Nem lenne okunk pirulva takarni el arcánkat nemzeti multunk e képviselői előtt. Amily büszkéen mutathatnánk ők vissza, oly büszkéen mutatnánk mi a jelenre és előre!

Hát munkára fel! Aki nemzeti politikát akar, tudja meg, hogy a legnemzetibb politika: a munka! A kik függetlenséget akarnak tudják meg, hogy a függetlenség alapköve a munka! Hát: „Munkára fel!“

Belföld.

Tárgyalások a római kuriával. A hazai s az osztrák sajtó egy idő óta különféle híreket közöl olyan tárgyalásokról, melyek a miniszterelnök s a római kuria között folynának

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Mit ér egy asszony?

— Az Őz Jónásé esete. —

A fiskális épen fel akarta öltetni a téli kabátját. Őt óra volt, Kliensnek semmi nyoma. Ideje lesz felnézni a kaszinóba.

Mi a kő? Odakünn surolja a lábát valaki. Nem tudott eddig jönni?

Egy alak lépett be Sunyi módra köszönt és alázattal kérte a tekintetes urat, hallgatná meg a panaszát.

A fiskális kedv nélkül állott meg.

— Őz Jónás vagyok, — kezdé a jövevény. Nagyon rám ütött a sors.

— Mi történt? — kérdé közönyösen a § embere.

— A feleségemmel van bajom, — kezdé Őz Jónás. nagyot sóhajtván.

— Csak nem csalta meg? — firtatá az ügyvéd, némi érdekléssel.

— Dehogy, — szóit telpattanva Őz Jónás. Beesületes asszony, de egy kicsit hirtelen.

Nagyon hirtelen, haragos természetű.

— Nos? Tán megverte magát?

— Őz Jónáson látszott, hogy meg akart sérteni ezen föltevésen, de lecsendesült és sohajtván mondá:

— Bár megvert volna inkább. — Inkább? tört ki az ügyvédből; — beszéljen hát, mi történt a feleségével Őz Jónás.

Azzal ő is letette a kabátját és helyet foglalt.

— Őz Jónás ismét sóhajtott. Aztán leült és így kezdte:

— Minek is hoznak a lapok amerikai híreket?

Az ügyvéd nem értette a dolgot. A kliens folytatta:

— Nagy sora van az én esetemnek, tekintetes ur. Tetszik tudni, vasárnap este rendesen veszek egy újságot. En este, feleségem másnap A minap amerikai rövid híreket láttam benne. Nagyon megtetszett közülök egy és feltettem magamban, hogy megréfélok. az asszonyt Azt mondom neki:

— No, lelkelem itt olvastam valamit arról, hogy mennyiért kapni egy asszonyt Afrikában? — Hát mit gondolsz, mennyiért ér egy asszony?

— Mit mondott a felesége? — kérdé az ügyvéd növekvő érdeklődéssel.

— Azt mondta: én tudom. — En meg azt mondtam, hogy a mit az újság ír, az egészen igaz.

— Mit ír az újság? — kérdezte a felesége.

— Itt van, olvasd, — szóltam neki és elébe tettem. Tessék itt az újság.

Az ügyvéd nevetve olvasta: „Afrikában tiz pak hajtuért veszik az asszonyokat.“

— A feleségem mérges lett, — folytatá Őz Jónás, — hozzám csapta az újságot és felugrott a helyéről.

— Hát annyit ér egy asszony, tiz pak hajtuért? — kiáltotta dühösen. — No jó, hogy ilyen olcsó, eredj oda és hozzá magadnak egyet.

— Képzelheti a tekintetes ügyvéd ur, hogy megijedtem. Mondtam a feleségemnek, hogy hiszen csak tréfáltam. — Dehogy adnám oda tiz pak hajtuért; százért sem. De az asszony mérges lett és olyankor — tessék elhinni, — borzasztó. Nem lehet vele birni.

— Mi történt végre?

— Átment a szomszédba és a kis gyerekkel üzent, hogy nem jön vissza. Aztán atjött a szomszéd asszony is és a szememre vetette, hogy a feleségemet üldözöm. Mindig kicsinylen, gunyolom. Hát ez micsoda dolog volt? Tiz pak hajtuért egy asszony! Jaj, csak találkozhatnék avval a ki azt az újságba írta. Kikaparná a szemét a tiz körmével. Tiz pak hajtuért egy asszonyt! Borzasztó.

Az ügyvéd meg nem állhatta, hogy el ne nevesse magát.

— Szép kis tréfa, mondhatom.

viselőket a botrány tanulmányozására. Ujév után Rómában egy friss kiadású Panama botrány pör fog lejátszódni, mely a Giolitti-kabinet állását bizonyára megingatja.

A prot. Lapok.

A 13-ik évfolyamba lépő „Debreczeni Protestáns Lap” újévkor fontos változásokkal megújult. Megnagyobbított alakban, színes borítékban s másfél ív terjedelemben fog megjelenni. Minél fogva előfizetési ára is magasabb lesz: az eddigi 5 forint helyett 6 frt egész évre. Csiky Lajos hittanár az eddigi szerkesztő társszerkesztőül veszi maga mellé dr. Bacsony Lajos jogtanárt. A lap szép programja következő:

A mikor a Debreczeni Prot. Lap szerkesztésére Csiky Lajos t. barátommal, ki e lapot addig egyedül vezette, vállalkoztam, bizonyos határozott célok felé való törekvés, némely életemben érzett szükségek kiegyezésének vágya egyházi és iskolai közéletünk terén mutatkozó egyes visszahatók megszüntetésének munkálhatása estek döntő súlyú elhatározásom mérlegébe s indítottak arra, hogy a nálunk különben is tulterhelt tanári állással nézetem szerint sok tekintetben összeférhetetlen lapszerkesztés terheiben való osztozkodásra elszájam magamat.

Mielőtt e minőségben már a közelgő újévtől kezdve a t. Olvasó közönség előtt megjelennék, kötelességemnek tekintem a legnagyobb általánosságban és csupán pár szóval megjelölni azt az irányt, amelyet a lap vezetésénél követendőnek vélek, érvényre juttatni akarok, és azon célokat, amelyekre törekedni csekély erőmhez képest legfőbb feladatomnak fogom tekinteni; előrebocsátván egyrészt azt, hogy t. szerkesztő-társammal mindezekre nézve természetesen már előzőleg teljes egyetértésre jutottam; másrészt pedig azt, hogy hitelti dolgokban a lap irányára befolyást gyakorolni magamat hivatottnak nem tekintvén, attól tartózkodni fogok, s egészen természetesnek fogom találni azt, ha az ez időszert is domináló theologiai irányzat fog érvényre jutni a lap vezetésénél.

Azt óhajtanám mindenekelőtt, t. Olvasó közönség, hogy a hamisítatlan és alapos meggyőződésben nyilatkozó igazság hassa át minden tekintetben egyházi és iskolai életünket, az az igazság, amelynek mozgatója az önzetlen jóakarát és ügybuzgalom, forrása a józan belátás és becsület meggyőződés, célja pedig közérdekeink előmozdítása az emberek jóvoltáért, Isten dicsőségére.

Semmi sincs, ami által e nagy és nemes cél megvalósítása érdekében hathatósabb és sikeresebb tevékenységet lehetne kifejteni, mint épen a sajtó. De viszont nincsen semmi, aminek lelkiismeretlen felhasználásával e cél ellen biztosabban működni az emberek gondolkodását mesterségesen előidézett sötétségbe borítani, utvesztőkbe bonyolítani, a közérdekek meghamisított cége alatt önző érdekek öntudatlan szolgálóival aljasítani legalább ideig-óráig könynyebben és nagyobb sikerrel lehetséges volna, mint épen a sajtó útján. Az igazság önzetlen szeretete és a közérdekek őszinte kuitusa fogják képezni azt a vezérfonalat, amely a legbiztosabban megóv minket attól, hogy a kezünkben lévő lapot valaha ilyen visszaélések terére tévedni engedhessük.

Az igazság keresésében s egyházi és iskolai érdekeink előmozdítására irányzott törekvésünkben feltétlenül ragaszkodni fogok a függetlenség, nyilvánosság és pártatlanság elveinek szigorú fentartása és alkalmazásához.

Függetlenségünk megóvása érdekében vissza fogunk utasítani mindenféle hivatalos és nemhivatalos befolyást, amely útját állhatná a közjóra irányuló szabad véleménynyilvánításnak, s gátolna minket abban, hogy egyházi és iskolai ügyeinket saját legjobb meggyőződésünk szerint szolgálhassuk. A vélemény- és gondolatnyilvánítás szabadsága illik az igazi protestantizmushoz, nem pedig a kegyhajhászó meghunyászkodás s a feltétlenül alkalmazkodó haszonlelés. De e mellett a meggyőződés férfias bátorságát mindig össze fogjuk egyeztetni, a minthogy az másképp nem is lehet, fennálló

egyházi és iskolai hatóságaink és intézményeink illő tiszteletben tartásával s a személyek kötelességével.

A nyilvánosság lévén alkotmányos jellegű összes egyházi és tanügyi intézményeinknek s egész szervezetünknek éltető eleme, mivelhogy azokat hitfeleink összeségének érdeklődése hozta létre, tartja fenn és kormányozza is: ennél fogva arra fogunk törekedni, hogy közügyeink intézése körül a lehető legteljesebb nyilvánosság a kalmaztassék; hogy minden fontosabb kérdés a mennyiben természetesen nem tiltja testületeink döntése előtt nyilvános megvitatás tárgyává tétessék; mert ebben találjuk az alapos és helyes elintézés legfőbb biztosítékát s egyúttal ama nem ritkán tapasztalható sajnos jelenség orvos-szerét is, melyszerint a tájékoztatatlanságon maradt, de befolyásra hivatott jóhiszemű egyének egész tömege egyes beavatottak czélzatos információjának kénytelen áldozatul esni. A nyilvánosság azonkívül, hogy az elletétes nézetek folyamán viágosságot terjeszt s önálló meggyőződésre segít, bevilágít egyszersmind az emberi cselekedetek és törekvések rejtett műhelyébe, azok rugói közé is, és ekként a közélet és nyilvános tevékenység terén felette nagybecsű és nélkülözhetetlen morális ellenőrzési eszköz szerepét tölti be. A nyilvánosság értelmi, úgy mint erkölcsi tekintetben tisztító tűz, a mely ha éget is néha, de el nem égeti, csak azt, a mi tüzre való. Küzdeni fogunk tehát a nyilvánosságtól idegenkedő irányzat ellen már csak azért is, mert ez teszi lehetővé egyesek illetéktelen befolyásra való emelkedését, a felelősség nélküli intézkedést, zsarnoki természeteknek alkotmányos formák között való érvényesülését, a melyek há kárhóztatást érdemelnek veszélyes hatásaik miatt az álamii életben, még inkább megérdemelnek azt az egyház körében.

Határozott célunk a pártatlanság legszigorubb megóvása. Előítéletek, személyes rokon vagy ellenszenv, pártuláris érdekek nem fognak eltéríteni az igazság szeretetétől. Különösen feltett szándékunk az, hogy az állampolitikai pártoknak egyházi életünk körében való feletébb káros érvény-sülése, egészen idegen, politikai párt szempontoknak, sőt küzdelmeknek az egyházba való jogosulatlan átvitele ellen teljes erőnkől harcoljunk hogy az ebből származott s néhol ijesztő mértékben mutatkozó corruptiótől egyházunk szentelt határait megtisztítani segítsük. Igen, küzdeni fogunk egyházi életünk e veszedelmes mótelye, a vallásos érzület és egyháziasság eme romboló fekélye ellen, mert nem engedhető meg, hogy egyházi és iskolai hivatali állások betörésnél és bizalmi küldetéseknel, a minő például a presbyter választás, nem az arányosság, nem a hivatottság és hitbuzgóság s az egyházhoz való ragaszkodás mértéke, hanem az legyen az irányadó, hogy a kormánypárthoz, vagy az ellenzékhez tartoznak-e a concurensek? Nem engedhető meg, hogy egyházi és iskolai hivatalok politikai kortesszolgálatok jutalmazásá-rt adományozható konczokká silányuljanak egyes lelketlen kufárok kezei között. Nem engedhető meg, hogy a magasatos lelké-zi hivatás pártokra szakadva, lelkésztől és egyháztól elidegeníttessenek. Bármelyik politikai párt részéről fenyegetések egyházi életünket e veszélyek: azok ellen különbség nélkül fel fogjuk emelni mindenkor tiltakozó szavainkat.

Ily szempontok és célok által vezéreltetve, óhajtuk e lapban kiterjeszteni figyelmünket egyházunk és iskolánk összes ügyeire különösen súlyt fektetvén arra, hogy a napirenden lévő egyházpolitikai kérdésekben egyházunk és hitfelekezetünk érdekeinek megfelelő tájékoztatást nyújtani, s a tömörülést, ott és akkor, a hol és a midőn az ellenfél támadása azt szükségessé teszi, idejében elkészíteni igyekezzünk.

Egyházunk egyetemét érdeklő ügyeken kívül célunk akként vezetni e lapot, hogy az kívülölög a tisztántuli ref. egyházkerület organuma, e kerület életének hű kifejezője s érdekeinek jóigyekezetű munkása lehessen. Hogy e célját elérhesse, hogy e kerület tekintélyének és méltóságának megfelelő lehessen, hogy úgy az egyházmegyéket, mint az egyházközségeket életének minden közérdekű mozzanatára kiter-

jeszthesse figyelmét: az az igen tisztelt lelkészkar és a buzgó egyháztalagok nagybecsű támogatásának mértékétől függ, a mit a közérdeken tisztelettel kérünk és reménylünk.

Dr. Bacsony Lajos.

A bizonyos két bálkirálynő.

— A talyigások báija. —

Miként a tengeri kigyó, melyre az angol hadihajók rálőnek, felmerül a tengerben minden évben, azonképen megjelen az utzasarkokon minden esztendőben az a bizonyos „két bálkirálynő”.

Ne tessék féreérteni, nem portyázás végett, mert akkor a figyelmes András bácsi bevinné a jó melegre, hogy „meg ne fázzék”, hanem csak úgy a falragaszokon kiáltó szó képen. Megjelent már most is a debreczeni talyigások „jelensége-képen”. Az mondatik rólok, hogy 12 nyalka rendezővel egyetemben a közönség mulattatá-ára lesznek kivilágos kivirad-ting, vagy tán — azon túl is, de már akkor nem a rendezőkkel egyetemben.

— Debreczen „Specziálításai” vagyunk mondanak a talyigások és illendőség, hogy ne csak a „lu”-val haladjunk előre, hanem a korrall is. Ehhez pedig főfő szerzőnk egy „nőbli bál”. E nélkül nem is vónánk talyigások, hanem csak valami olyan kupczihér tárgonezások, a a kik egylovad magukkal taszigálják előre a furikot.

Igy születik meg minden évben a talyigás-bál eszméje. Ezt a bált az idén a Magyar király vendéglőben (Széchenyi-utca végén) fogják megtartani Sylvester estéjén.

A plakátok már fennen hirdetik a két bálkirálynőt meg a 12 bálrendezőt. A plakátra ugyan nincs kinyomatva, de magától értődik, hogy:

A bál kezdődik mosogatás után.

A mosakodás csak annak engedtetik el, a ki elég erőt érez magában a nélkül is valami tisztaságot viselni magán.

Mosdatlan száj használata tilos.

A bálbul a „lu” kimarad, hanem „en-konyitó” lép oda be.

A ki a rendőruak figyelmét valamelyes kihágással magára vonja, azontelül még a löcsel is megédekeltetik.

Bakákék szívesen látódnak, ha glanczosak.

Irodalom.

Evangeliumi elmékedések. Ilyen című, a könnyen megszerezhetőség céljából füzeteként megjelenő munkára hirdetett pár hónappal ezelőtt előfizetést Dicsőfi József a debreczeni kollégium volt theologiai tanára, most a a debreczeni fényes ev. ref. gyülekezetnek egyik kedvelt lelképásztora. — Az Evangeliumi elmékedésekből az első ív megjelent. — A munka nem kizárólag papoknak van írva, hanem minden értelmes tudnivaló keresztyének. — Szerző ebben a hit és vallás nagy kérdései, a vallás-erkölcsi élet magasatos keresztyéni tanai felett elmékedik. — Nem a tudósoknak laikusok által nehezen érthető nyelven, nem is a dogmatikusok száraz, unalmas, abstract okoskodásával. — Az első füzetben két elmékedést találunk: a vallásról általában és a kijelentésről. — Mindegyiket mélyeséges tudás, a meggyőződés ereje, a gondolkozásban, bizonyítékekben, kifejezésekben a hallgatók és olvasók szívéhez, érteimi képességéhez való amaz alkalmazkodás jellemzi, amely Dicsőfi József mindig áhitattal hallgatott templomi predikációjának is sajátja s amelylyel ő mindig nagyszámú közönséget tud vonzani a templomba. — A fenséges tárgy mellett ezek a jeles tulajdonságok teszik élvezetes olvasmányává az evangeliumi elmékedéseket minden művelt emberre nézve. — Az élet gondjai alatt kimerült lélek üdülést, erőt merít ezekből, melyeknek céljuk — mint szerző előszavában mondja. — hogy nyomaiokon őszinte és alázatos igaz keresztyéni tudás és élet fakadjon. A munka megrendelhető szerzőnél vagy Fellegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

A dunántuli ág. hitv. evang. egyház 1598-iki törvénykönyvét ösmerteti 139 lapra terjedő füzetben Mokos Gyula. A munka: „Főtiszteletű Kiss Áron tiszántuli evang. reform. püspök urnak, a magyar ös-protestáns egyház zsinati tevékenysége történetirójának“ van ajánlva. A bevezetésben bőven tárgyalja szerző a magyar prot. egyházak külön válását, a pártok versengését; kritikai összehasonlítást tesz a sopronmegyei ág. ev. szeniorok törvénykönyve és a herceg szőlősi kánonok között. Jegyzetekkel közli az 1598 évi ág. ev. törvénykönyv szövegét s ugyan ezen törvénykönyv czimlevelének mását Gál I. kánontárából. E czimlevelé szövege következő: „Canones az az az egyházi szolgáltnac Eletének, tiztinec, es tiztességes maga tar tásának Regulái. Irattattac Az Soprony Wár-megyebéli Ecclesiac Senioritul Isten tiztességére és az Anya Szentegyháznac s abban való tane-tóknac épületekre“ . . . Anno M. D. XCVIII.“ A mű Hornyánszky Viktornál je ent meg Buda- pesten. Ara?

Gyula Naptár jelent meg Ungváron Jäger Bertalan kiadásában. E naptár a magyarajku g. kath. részére a körösi püspök Drohobeczky Gyula által lett alapítva. A keleti egyház nem vette be a Gergely időt ugrató rendeletét s ma is a Juliáni vagyis a Gyula féle időszámítást használják: Oroszország, Oláh, Szerb Bulgáriában s mindenütt részben, hol a keleti kereszténység hódított. A „Gyula Naptár“ szerkesztője az ugynevezett „Görög Orosz naptár“ idő számítását egyszerűen elhagyta s a Gergely féle általános elterjedt Naptárhoz alkalmazza az ünnepeket. A „Gyula Naptár“-ban Január 1. tehát úgy van mint a Protestáns vagy r. kath. vagy éppen felekezet nélküli naptárakban. A 200 lapnyi Naptár, 30 krért kapható a kiadónál s minden g. kath. felkészíti hivatalnál.

Napi hírek.

— **Az első üdvség**, melyet a Feischl-féle bukás okozott és mely megrázta kereskedelmünket, elmúlt és ennek behatása alatt nyugodtabb szemmel nézték az ügyet. Es ekkor kitűnt, hogy a passzív korántsem oly nagy mint a minőnek hírletetett. A bankok, mert hiszen minden bank érdekelve van, tapintatos körültekintő eljárása úgy a multban, mint a jelenben, tette lehetővé, hogy a dolog nagyobb mérvet ne öltön. E tekintetben főleg az osztrák-magyar bank tűnt ki, melynek mostani regímeje összes kereskedőink megelégedésével találkozik és melynek vesztesége korántsem oly nagy, minőre azt a hír felfújta, sőt jóval kisebb. Sőt az is egyáltalán nem nevezhető veszteségnek, mert hiszen zsirók által fedezve van s a veszteség az ugynevezett tárca váltók mellett csak csekély lesz. Az is nagyon megnyugtatólag hatott a kedélyekre, hogy délelőtt 12 óráig a kir. törvényszékhez e csődügyekkel kapcsolatos beadványok nem érkeztek. Az ügy rendezése folyamatban van.

A Feischl Fülöp és fia cég bukására — mint bennünket értesitene — a Feischliakkal sógorsági viszonyban lévő budapesti Sonnenberg kézműáru nagykereskedő ház fizetés-képtelensége adta meg az első lökést. A Feischl cég ugyanis magára vállalta a Sonnenberg ház ügyének kiegyenlítését. Sonnenberg passzívja szeptemberben 440,000 frt volt, míg aktívája alig 50,000 frt. Ezen a réven került egy debreczeni kézműáru nagykereskedés is, mely tényleg a Sonnenberg ház debreczeni fióküzlete volt, a Feischl cég érdeklőzetába. — Ez a kézműáru nagykereskedés azonban hír szerint valószínűleg elkerüli a bukást. Valamint azt kezdik reményelni, hogy sikerülni fog a Feischl csődöt kielégítő módon, nagyobb megrázkódások kikérülésével lebonyolítani. A cég főnökének

ugyanis sokkal nagyobb vagyona van, mint ahogy azt tegnap beszélték s a czégnak értékes beruházásai fekszenek Hajdumegyében, valamint a Szepességen lévő nagy bérgazdaságaiban.

— **A róm. kath. elemi fiúiskola** szegény tanulóinak felruházására összesen 256 frt 36 kr. gyűlt össze pénzben; ezenkívül sok ruhanemű. A kegyes szívű adakozóknak, úgy a tanítótestület, mint a szegény tanuló árvák nevében leghálásabb köszönetét fejezi ki Pápa János róm. kath. tanító. Az adományokhoz dr. Wolafka Nándor vál. püspök 76 frttal és 100 drb meleg kendővel járult.

— **Tisza Kálmáné győzelme.** A nagyvárad asszonyháboruból, melyet az ösmertés árvaházi apáca kérdés idézett elő, úgy látszik győztesen elvégre is Tisza Kálmáné, Dégenfeld Ilona grófnő kerül ki. Tisza Kálmáné és a vele tartó kisebbség megfélebezték a biharmegyei nőegylet közgyűlésének azt a határozatát, melyben az egyleti árvaház gondozását apácákra bizta; Hieronymi belügyminiszter alaposan informáltatta magát az áldatlanul felszított harcz okairól s Beöthy alispánhoz intézett leiratában igazságot adott Tisza Kálmánénak, a vele egy véleményen lévő előkelő és régi tagoknak, úgy a közgyűlés határozata, mint az apácák alkalmazása ellenében. A miniszter elismeri leiratában, hogy a gráci apácákat inportáló megfélebeztett közgyűlési határozat miatt a nőegylet nem felelhet meg többé azon „legnemesebb felebaráti czéljának“, hogy az általa alapított árvaházban szülők nélküli árvagyermeknek valláskülönbség nélkül felvétesse, gondoztassanak és saját vallásukban neveltesse. Neki pedig t. i. a miniszternek hivatalos kötelessége a felett örködni, hogy a jótékony, a felebaráti szeretet legnemesebb érzelmétől eredő intézetek az adakozók által eredetileg kitűzött céljaiknak biztosan és teljesen megfeleljenek. Ennélfogva, minekelőtte az egyleti elnökség által előterjesztett alapszabály módosításának engedélyezésére nézve érdemlegesen intézkednek, — miután a történetek után egyetértés a tagok között már ugysem remélhető, — az intézeti vagyon méltányos megosztását véli leghelyesebb megoldásnak s ennek keresztül vitelére kéri föl az alispán befolyását.

— **Hálaadó isteni tisztelet** tartanak szombaton, ó év estéjén az összes templomokban. A ref. templomokban d. u. 2 órakor kezdődik az istentisztelet, az ág. ev. templomban pedig este 5 órakor. — Istentisztelet lesz a r. kath. templomban.

— **Uj kardbojtok.** A mult évi önkéntesek, kik a tisztí vizgát sikerrel tették le, most kapták meg karácsonyi ajándékul az arany kardbojtot. A f. hó 24-dikén megjelent Verordnungsblatt hozta azok kinevezéseit, akik a debreczeni huszár és a várad bakaiskolából kerültek ki. A 39. gyalogezred önkéntesei közül tartalékos hadnagyokká lettek: Mizelbacher Baptis (áthelyezve a 31. gy. ezredhez), Károly József, Schwarz Sándor, Kalndra Antal (áth. a 65. gy. ezredhez) Ludman Sándor, Nagy Sándor. Nászay József (áthelyezve a 68. gy. ezredhez) Emerich Arnold. Papp József pedig tartalékos tiszthelyettesé lépett elő. — A huszár önkéntesek közül hadnagyokká léptek elő: Lédig Dezső, Bernáthfalvai Bernát István, Malatinszky Lajos, Örley György, báró Fleischhacker Hugó, Kintzig János, gróf Teleky Ferencz, Mezössy Béla, Moesary Sándor, Holzspach Sándor, Boronkay László, Lichtmann Möricz.

— **Balogh Lajos** a tiszántuli ev. ref. egyházkerületi levéltár hivatnoka ma d. e. csendesen kimúlt 64 éves korában. Temetése decz. 31-én délelőtt 10 órakor lesz a ref. egyház szertartásai szerint a domb-utczai 98 sz. háztól. Balogh Zsigmond ügyvéd, Balogh Lajos honvéd főhadnagy és Balogh Sándor városi

erdész édes atyjukat vesztették a boldogultban.

— **Az elveszett milliók meg a Debreczeni Hirlap.** Tisztelt lapársunk, a D. H. csodálkozik rajta, hogy mi tegnapelőtt elég vakmerők voltunk megczáfolni a következő, szenzációra számított híret:

„Hitelt érdemlő forrásból szivargott ki annak a híre, hogy a vallás- és tanulmányi alapon négy millió forint hiányzik, melyről senki sem tud számot adni. Ez a hiány állítólag még Trefort Agoston miniszterségének idejéből származik és Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter, — bár tudomása volt ez orjási hiányról, — merő röstellkedésből hallgatta tott róla eddig.“

Igenis, mi bátrak voltunk a világ „legkomolyabb, legfigyelmesebb, legkörültekintőbb, legmesszebbrelátó, legalaposabb“ is legjobban értesült lapjának állításával szemben és kétségbe vonni, megczáfolni a „hitelt érdemlő forrásból“ vett négy millió forint hiányról szóló hírt, valamint képtelenségnek tartottuk a hírek többi részét is. Azóta tényleg hitelt érdemlő illetékeseknek nyilatkoztak ezen ügyről. Maga Csáky Albin gróf miniszter sietett e híresztelést tegnap lapunkban is közölt nyilatkozatával megczáfolni. De nem adtak hitelt annak a budapesti lapok sem s épen a legtekiatélyesebb ellenzéki és pártunkivüli lapok bélyegezték meg illendően az álhír kolportálását. Egyik előkelő napi lap az alábbi kommentárral kíséri ezt az ügyet: „Valamely oldalról, melyet talan nem is volna nehéz kitalálni, nagyon dicstelen fegyverekhez kezdenek nyulni a fölmerült egyházpolitikai izgatás szítására. . . A hír olyan képtelen, hogy csak elvakult szenvedély bocsátvat efféle világgá, abban a várakozásban, hogy mégis akadnak, akik elhiszik. — A fővárosban ezt a czélt el nem érték.“ A „Pesti Hirlap“ azt jegyzi meg, hogy már a Csáky Albin czáfolatának megjelenése előtt sem tartotta alaposnak a négy millió hiányról szóló hírt — Az ellenzéki „Magyar Hirlap“ ezt a vadkacsa fölrebentést találón „régilegenda újból fő tálalásának“ nevezi. Egyben pedig elismerését fejezi ki Csáky grófnak, „hogy oly gyorsan nyilatkozott ez ügyben, — habár komoly emberek előtt egy percig sem lehetett kétséges az, hogy a hír teljesen alaptalan“. Ha tisztelt lapársunk állításának fenntartásával, daczára meg-hirdetett liberalizmusának, szolgálatot akar tenni azoknak, kiknek köréből multkori híre származott, s továbbra is ragaszkodik az elveszett milliókhoz: ajánljuk neki: perelje ki s tartsa meg azokat magának.

— **Lukács László**, a laczfa usi hazaáruló pápa a bukaresti murizások után tegnap Debreczenbe érkezett.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Mintó János debreczeni törvényszéki ideigleneseu alkalmazott inokot ezen minőségben megerősítette.

— **Hymen.** Martonosi Szeptály Kálmán m. kir. erdész f. hó 24-én jegyezte el Trux Bertalan helybeli adóárnok szép s művelt leányát: Ilonkát. — **Vicenti Ödön** m. kir. adótiszt f. hó 26-án váltott jegyet Szakoleczay János debreczeni m. kir. dohánybevéltő tisztartó kedves leányával: Margittal.

— **Halálozás.** Polgár Kiss József elhunyt 52 éves korában; temetése f. hó 30-dikán pénteken d. u. lesz a Kossuth-utczai 2876 sz. háztól. Nyugodjék békében.

— **Nyomor.** Özv. Acs Gáborné, debreczeni lakost a férje, a ki a szegedi kórházban hunyt el, minden vagyon nélkül és 8 gyermekkel hagyta hátra. A szegény asszony nyomora megindította Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert, a ki 5 frt havi segélyt folyósított számára. Ez azonban mit a város tehetett vajmi csekély s a szegény asszony kérvényezett a nőegyletnél s ez a kérvény bizonyára kedvező elintéztést nyer, ha a humanitásáról, jó szívérol és emberszeretetről smeretes elnöknő Veresné Szathmáry Teréz asszony kezeihez jut, a mit remél a szegény asszony, kinek a nőegylet jószívűségében van egyedüli reménye.

A vakáció vége. A karácsonyi szünetek után az előadások az összes elemi iskolákban január 2-án veszik kezdetüket.

Egy hitbizományi ügy ő felsége előtt.

A Pesti Hírlap következő két éves történetet eleventi fel: Van Magyarországon egy dugzag agglégény, ki egyetlen örömét a tudósok és tudományos munkálatok istápolásában találja. Százazrekre megy az összeg, melyet eddig az akadémiának, a nemzeti múzeumnak és a természettudományi társaságnak juttatott. Kivivta magának a magyar Maecenás nevet, mely azonban ritkán van forgalomban, mert a nemes lelkű öreg ur oly visszavonult életet folytat mint valami szegénysorsu tudós. Vagyona zömét egy hitbizományi birtok képezi. H a j d u m e g y é b e n, é r t é k r e 3—4 millió forintot megközelítő. Dus jövődelme dacára a bőkezű Maecenás gyakran említé ismerősei előtt, hogy szeretne nagyobb évi hasznot, hogy adományait is növelhesse. Erre támaszkodva egy vállalkozó szellemű országgyűlési képviselő azt az ajánlatot tette, hogy birtokát megveszi három millió forintot. Az egyes le-származó családtagokkal nem bíró agglégény némi habozás után az ajánlatot elfogadta. Ugyanakkor, sőt már megelőzőleg a képviselő egy bécsi bankárral szerződést kötött, hogy a birtokot átengedi neki 3 millió 600 000 forintért, s a bankár még a vétel-illetékek fizetésére is kötelezte magát. A képviselő teendője volt már most a birtok eladhatóságát lehetővé tenni, lévén fidei commissumról szó, melyhez igazságügyminiszteri előterjesztésre ő felsége beleegyezése szükséges. Az ő nemesi birtok már idegen kézen is volna, ha a Maecenás rokonsága tudomást nem szerez az ügyről. Rögtön családi tanácsot tartottak, s annak megbízásából három rokon audenciára ment ő felségéhez, kit a dologról informáltak. Az audencia következménye az lett, hogy ő felsége az eladás iránt felterjesztett kérvényt visszautasította. Könnyen kilehet találni, hiszen ezt gyi is sokan tudják Debreczenben, s annak idején mi is irtunk róla, hogy ezen ujdonságban Semsey Andor b-újvárosi nagy kiterjedésű uradalomról van szó; az országgyűlési képviselő pedig, ki ilyen jó üzletet kötött volna, egyik nagy budapesti lap szerkesztője, s hajdumegyei nagy birtokos volt.

Domby László sárándi ev. ref. lelkész — mint lapunk zártakor értesülünk — hosszabb betegség után meghalt. Temetése ma d. u. ment végbe.

Főzni való a takaréktűzhelyhez.

M o l n á r Jánosné asszonyom takaréktűzhelyet csináltatott J o b b á g y János urammal, a ki bádógos és a nyil-utczán lakik. A „kuncsaft“ míg a takaréktűzhelyet terveztették, felkacsintott a kéménybe, hol jóféle kolbászok csüngenek. Mikor a megállapodás megtörtént, szerit jöttette, hogy 7 szál kolbászt előlegezzen az új takaréktűzhelynek. Hogy aztán a masina elkészült és haza vitette, ismételten vizitelt a kémény alatt és leemelt onnan a tűzhely számára egy 8 kilós sonkát. Azonban mikor a sonka lepötyyint a kéményből, nagyot koppant s a háziak figyelmesek lettek rá. Jobbágy uram kinyilatkozta, hogy a sütni, meg a főzni való ráadás nem volt az alkuban s hogy szavának nagyobb nyomatókat adjon, ezt a rendőség előtt mondotta el Molnárné asszonyomnak, a kivel aztán a rendőség elegeedett diskurzusba.

Elveszett kulcsok. Elveszett egy nagy csomó összekötött kulcs. A becsületes megtaláló a hatvan utczai 1555. sz. háznál illő jutalomban részesül.

Igyártó Sándor kir. törvényszéki elnök, ki az ünnepeket M. Szigeten töltötte, holnap haza jön és aztán a törvényszéknél beosztatnak a különböző tanácsok.

Sorozás Debreczenben. A katonai ügyosztály ma terjesztette tanács elé az 1893. évi sorozási tervezetet, melyhez a 39. cs. és kir. gyalogezred és a 3. honvédszázados hadkiegészítő parancsnokságai már hozzájárultak. E tervezet szerint a sorozó bizottság Debreczenben márczius 1, 2, 3, 4, és 6 napjain működik. Az utolsó napon lesz az egyeztetés és aláírás. A bizottság elnöke B o c z k ó Sámuel r. főkapitány polgári orvos dr. S á r v á r y Gyula t. főorvos. A sorozásra felhívott állítás kötelesek száma az I. korosztályban 282, a II-dikba 229, a III-dikban 195, összesen 706.

Az újévve igen sok helyen együtt jár a cselédváltás is, melynek soknemű kellemet-

lenségeit ki-ki elháríthatja magától, ha Zicher-mann H. e l s ő k ö z v e t i t ő i n t é z e t é h e z fordul, hol minden rendű s nemű cselédek nagyszámmal vannak bejelentve. Az intézet régi jóhíréhez méltóan áll a t. közönség rendelkezésére.

A saját kezére dolgozott. B r u k n e r Károly kéményseprősegédet elcsapta a gazdája, azonban a segéd ezt még jobbnak tartotta így, mert folytatta a kéményseprést a saját kezére. Ezt megtudta volt gazdája és feljelentést tett ellene. A rendőség a feljelentés folytán elfogta Brukner-t és haza fogja toloncolni a hazájába.

A tej-árak mérséklése. A debreczeni központi tejesarnok karácsony előtt fényesen bebizonyította, hogy milyen hasznos intézkedés. — Azelőtt ilyen időtájtban a tej ára literenként 16—20 kr-ra felzököt; míg most a normalis 8—10—12 kr. maradt, ami annak tulajdonítható, hogy a tejesarnok óriási tej mennyiséggel jelent meg a piacon. Mint halljuk egy nagy tej szállítmánya gróf Schönborn Ervin munkácsi tehenészetéből érkezett.

A kereskedő társulat ma átiratot intézett B o c z k ó Sámuel főkapitányhoz, mint első fokú iparhatóságához, melyben tudatja, hogy helyesli a kereskedelmi alkalmazottak mozgalmát és ezekre nézve a betegsegélyezési törvényintézkedéseit mindaddig felfüggeszteni kéri, míg a miniszter nem intézkedik a debreczei kereskedelmi alkalmazottak kérvényére nézve. A kereskedelmi alkalmazottak ő-szeirása folyik s előre láthatólag közel ezerezen lesznek olyanok, akik a kereskedelmi alkalmazottak külön betegsegélyező pénztárába belépnek vagy belépésre kötelezhetők. A kereskedő társulat 1852 óta fenntartott kórházát örömmel olvasztja be a szervezendő új segélyező egyesületbe.

Tisztelegés. A debreczeni reáliskola tanárcarának küldött sége tisztelegett tegnap délelben dr. K i r á l y Ferenc országgy. képviselő-nél F a z e k a s Sándor igazgató elnöksége alatt. Felkérték képviselőnket, munkálna közre, hogy az állami tisztviselők fizetésének rendezésénél az ő érdekeik mellanyoltassanak s a lakbér-emelés miatt tett fizetési redukczió mellöztesék. Dr. K i r á l y Ferenc biztosította a küldöttséget, hogy rajta lesz minden erejéből a tanárok e törekvésének támogatásán, mert az expozíciót a tanároknak nézve ő sem tartja méltányosnak.

Helvig színházi festő találmánya. Helvig Albrecht debreczeni színházi festő szabadalmat kért a „színházi díszítések felállítására való új módszerre.“ A kereskedelemügyi miniszter a kérvényt vissza küldötte, hogy abban körülményesebben irassék le a szabadalom tárgya. E miniszteri kívánságnak elég tétetvén, a találmányt ma újból felküldötte a polgármesteri hivatal Budapestre.

Bekicsék a tegnap esti gyorsvonatra érkeztek Debreczenbe a „Máltai lovag“ ma előadására Diamant Leo zeneszersző kíséretében. Bekicsénné és fogadott leánya a „Bika“ vendéglőbe szálltak, míg Bekics Gusztáv országgy. képviselő és hírlapíró dr. K a r d o s Samu ügyvéd vendége volt. Este a Bekics pár és a zeneszersző tiszteletére dr. Kardos Samu estélyt adott, melyre a sajtó képviselőit is meghívta. Jelen voltak az estélyen az említettek kivül P é k e y Hedvig, Bekicsné fogadott leánya, L e s z k a y András szinigazgató, R ó n a s z é k i Gusztáv művezető, F e n y v e s s y Emil, továbbá K a r d o s Albert és neje, B a r á t h Lajos és neje és K a t o n a Imre. Az éjféltűán egy óráig tartott kedélyes estélyen Bekics Gusztáv felköszöntőt mondott a háziasszonyra, aki szeretetreméltóságával mindenkit lekötöztetett, a házi gazda pedig illusztris vendégeit köszöntötte fel. A szerzők ma délelőtt megtekintették a színháznál a „Máltai lovag“ főpróbáját. Ma este a Bekicsék tiszteletére a Bika kisebbik éttermében közvacsora lesz, melyet a Csokonai-kör elnöksége és a debreczeni hírlapírók rendeznek. A máltai lovag előadása iránt nagy az érdeklődés, a jegyeket kapkodják.

Helyreigazítás. A „Debreczeni Ellenor“ tegnapi számában a „Gönczy egyesület“ alakuló közgyűléséről szóló tudósításban az van írva,

hogy ez egyesület debreczeni körének választmányi tagjává választattam. Kötelességemnek tartottam kijelenteni, hogy ez ideig még a „Gönczy egyesület“ nek rendes tagja sem vagyok, s így választmányi tag sem lehetek. Debreczen, 1892. december 29. Kanizsai Endre tanító.

Vegyes hírek.

*** Wahrmann Mór végrendelete.** A Lipót-város elhunyt képviselőjének ifjabbik fia, Wahrmann Rikárd érkezett már haza Burmahból, hol a múlt hónap 30-án kapta meg a hirt atyja hirtelen haláláról. A bombay-i konzul futárakat küldött utána s ő azonnal megindult hazafelé, Wahrmann Rikárdot testben-lélekben megtörte atyja halála és sehogy sem tudja elképzelni, mi vehette rá a megboldogultat hogy őt és bátyját csakis a köteles részre szorította, még ebből is leszámítván kamataikkal együtt, az érettek „kifizetett adósságokat. A család most naponként tanácskozik és a hagyaték rendezésén fáradoz, a mi legalább is két hónap munkája lesz. A megboldogult, mint mondják, tévesen írt be könyveibe több olyan összeget, amelyet fiaért kifizetett. Így például kölcsönképen szerepel a könyvekben a fiuk anyai és nagyapai öröksége, melyet nagykorúságok alkalmával kaptak meg. Wahrmann e két örökséget is terhükre írta s így a végrendelet szerint nővérük levonhatná a kifizetés idejétől számított négy százalékos kamatokkal együtt. Természetes, hogy e tévedéseket most rendezik s ezen a révén a Wahrmann fiuk a köteles résznél vagy hetvenezer forinttal többet örökölnék. Wahrmann Rikárd másfél év előtt körülbelül kétszázezer forintnyi adósságot csinált és kérte atyját, hogy elégítse ki hitelezőit. Az öreg ur megígérte, hogy kérését teljesíteni fogja s ugyanakkor arra a megállapodásra juttottak, hogy Rikárd gondnokság alá kerül a fiatal Wahrmann ezután Indiába utazott vadászni és Casmirban tartózkodott hét hónapig, hol az atyjától kapott havi ezer forintból alig költött többet száz forintnál. A megtakarított pénzt adósságainak törlesztésre fordította. Tudvalevő, hogy Wahrmann Mór 1888-ban írta végrendeletét és akkoriban nem a legjobb viszonyban volt fiaival. A végrendelet határozatait tudták a fiuk is de azt hitték, s velük a rokonok is, hogy e mostoha végrendelet csak arra való hogy őket takarékosabb életmódra szorítsa. A hirtelen halál megakadályozta Wahrmannat abban, hogy utolsó akaratát másképp formulázza.

*** Dal a krinolinról.** A hatodik nagyhatalom, a direcctoire-ok és piros frakkok nagyfejdelme, Worth párisi szabó az ideai farsangra vissza akarja ültetni régi trónusára az annyira lenézett és megvetett krinolin ő nagyságát. Nagy mennyiségű abroncs szállítmányok érkeznek Párisba, a szabóműhelyekben pedig lázasan dolgoznak, óriási söröshordókat modellként használva. Csak nemrég folyt le a sleppharcz elág tühető eredménnyel — legalább azokra nézve, kik tetszésük szerint söpörhetik tovább is az utakat most London felől már villognak az ollók és a tűk a prüd angolnók kezében s megadták a jelet a modern krinolin háborúra. Egyesület is alakult a krinolin ellen, hol a harezias missek közfelkiáltással kijetentették, hogy művelt nők nem sülyedhetnek a milimárik szélességi fokáig.

Orvosi segély a kerületi betegsegélyező-pénztárnál.

— Aktualis közlemény. —

A jövő, 1893-ik év elején életbe lépő betegsegélyező-pénztár intézménynek humanus feladata, bizonyára sokkal ismertebb a nagy közönség előtt, mintsem azt, ez alkalommal bővebben kellene fejtegetni.

Egyéb segélyezéseken kívül, díjtalan orvosi ellátást és ingyen gyógyszerert kap itt nemcsak maga a megbetegedett pénztári tag, hanem a vele egy háztartásban élő családtagok is.

A törvény értelmében, ilyen betegsegélyző-pénztárba köteles belépni minden ipari és kereskedelmi vállalatnál alkalmazott egyén, kinek napi vagy évi bére bizonyos összegben alóli.

A betegsegélyző-pénztárak feladatának nagyságát tehát könnyen érthető.

Ámde nem elegendő az hogy a pénztár a tagokat összegyűjtse, hanem bizonyos kötelességei is vannak a tagokkal szemben.

Minden betegsegélyző-pénztár, mely komolyan veszi a betegek gyógykezelését, köteles gondoskodni, hogy tagjai betegség esetén kellően el legyenek látva gondos és odaadó segélyt nyújtó orvosokkal. A tagok számának arányos növekedése, azoknak elégedettsége függ az orvosok számától, de legelső sorban az orvosok minőségétől. Minél több, jó orvossal rendelkezik az egyes kerületben a pénztár, annál könnyebben jut az orvoshoz a tag, annál szívesebben és gyorsabban is fordul hozzá segélyért már kisebb baj esetén; minél hamarabb lesz felismerve a baj minősége, minél sikeresebben gyógyítják hozzá értő szakemberek, annál gyorsabban is beáll a gyógyulás.

Az eddig működött betegsegélyző intézeteknél divó, ugynevezett egy let-orvosi rendszer, úgy az orvosok mint a tagok előtt gyűlöltté vált. Általános a nézet, hogy ez a régi rendszer — rossz.

Ezen azért most, midőn városunkban is megalakulóban vannak ezen betegsegélyző-pénztárak, jónak látjuk figyelmeztetni az érdekelteket, a budapesti kerületi betegsegélyző-pénztárnál életbe léptetett új rendszerre, mely úgy a tagoknál, kik első sorban élvezik előnyét, mint orvosi körökben, általában kedvezően fogadtatt.

Ez a rendszer: a szabad orvosválasztás a tagok részéről.

Budapesten aként lett szervezve a pénztár hogy a beteg, azon orvossal kezelheti magát, a kiből megbizik, s természetesen a kiből a pénztár is megbizik, vagyik a ki késznek nyilatkozott magát, úgy a pénztár szabályainak, mint a megállapított orvosi ügyrendnek alávetni. E célból az összes budapesti gyakorló orvosok külön-külön levélileg felszólítottak, és a beérkezettek listájából választhat a beteg.

Az orvos, minden — a beteg lakásán tett látogatásért előre meghatározott tiszteletdíjra tarthat igényt, mely összeget, minden egyes látogatás után a beteg, szelvény alakjában átnyújt. E szelvények a pénztárnál negyedévenként bemutattnak és ha azok rendben találtnak, kifizettetnek.

Hogy a pénztár érdekei szemmel kísérhetők legyenek fix fizetéssel bíró, u. n. kerületi ellenőrző orvosok rendszeresítették, a kiknek feladata egyszersmind a kerületi fentjártó betegeket orvosi tanácsal ellátni.

Nyilván való, hogy e rendszer mellett a pénztár kiadásai nagyobbaknak tűnnek fel, de remélhető, hogy a kezelés ily módja mellett, a beteg tagok panaszai elnémulnak, a betegség tartama csökken, a gyógyszerelési, kórházi költségek s táppénz kiadások is apadni fognak. Remélhető továbbá, hogy a tagok — kik az intézmény humánus voltát megtanulni és megbeszélni fogják annyira, hogy idővel az egylethez, melyben baj, szerencsétlenség s betegség esetén gyámolító otthont fognak találni — számban jelentékenyen felszaporodnak.

Hisz elég világos példa Lipcse, hol rövid 5 év alatt a tagok száma, a pénztár ellen, különösen az első időben folytatott agitációk s ellenszenv dacára 19,000-ról 88,000-re emelkedett.

A tövárosban keresztül vitt új rendszert — a szabad orvosválasztás rendszerét, mint a legelőrevalóbbat és a legmegtámasztandót, ajánljuk a debreczeni érdekeltek figyelmébe is.

Renevolus.

Sport.

Közgyűlés és vadászat a Guthon. A guthi vadásztársaság tegnap és tegnapelőtt hajóvadászatot rendezett a guthi erdőben. Kedden este pedig rendes közgyűlést tartott, melyen jelen voltak: Bujanovics Ágoston altábornagy Szunyogh Sándor p. ü. igazgató, Gencsy Albert

orsz. képviselő, Gencsy Samu földbirtokos, Fadalal El Hadad Mihály őrnagy, Kovássy Ferencz földbirtokos, Bészler Lajos v. tanácsnok, Buday József földbirtokos, Szalay József debreczei kir. járásbíró, Bészler Kálmán visegrádi erdészgyakornok. A társaság 10 évre újból kibérelvén Debreczen városát 9 ezer holdas guthi erdős vadászterületet, 10 évre újra megalakult 16 taggal. Elnökké Bészler Lajos, választmányi tagokká Szunyogh Sándor és Bíró Kálmán őrnagy, igazgatóvá Török Gábor erdőmester, pénztárnokká Buday József, jegyzővé Vecsey Imre, vadászmenterré Bészler János erdész választattak. — Gróf Dégenteld Gusztáv és Hajdu Gyula kilépett tagok helyére Magyar Kossa Géza országgy. képviselő és Gencsy Samu földbirtokos vétettek fel. Az első napi vadászaton négy őzet és hat nyulat ejtettek; farkas és vadászó nem került hajtásba. A friss havon látszott sűrű nyomok arra engedtek következtetni, hogy egy nagy csapat vadászó még a hajtás megkezdése előtt megmenekült. Második napi eredményről még nem kapunk tudósítást.

Színház.

Tegnap a „Becsület”-t adták üres ház mellett, a mi az ünnepek, Réthy Laura fellépte és a kereskedelmi párik után nem csodálható. Ez estén Tompa kimagaslott, mint Róbert. Ilyen estéje még egy sem volt. Csaknem minden jelenetében nyílt színen is megtapsolták. Ha így halad Tompa, bizton nézhet szép jövő elébe. Jók voltak: Bácsné, Angyal Ilus, Locsarekné, Aporkay Eszti, Rónaszékyné, továbbá Ballassa, Fenyvessy, Szendrey, Püspöky, Czakó, Sarlay.

Közgazdaság.

Debreczeni piac. A decz. 27-diki hetivásárban következő árakat jegyezte a vásárlóság: tuza métermázsája 7.00—7.20, kétészeres 6.40—6.50 rozs 5.45—5.50, árpa 4.70—5.00, zab 5.80—6.00, tengeri 4.80, köles 5.60 köles 11.50, köleskása 11.50, burgonya 2.40 frt. A lóvásárban 350 darabból elkelt 150, a szarvasmarhavásárban 800 dbból 302, a sertésvásárban 800 dbból 360. Sertés árak voltak: párónk 6—12 hónapos 12—18 másféléves 20—30, kétéves 30—40, öreg sovány 40—55 frt. Kóvér ser és kilója 36—40 frt. Ószalonna métermázsánként 38—40 haj46—48 frt. Marhahús kilónként 46, 50, 52, 56, 58 kr. borjúhús 60, sertéshús 36—38—40, juhús 30—32 krajczár.

A méhészet felkarolása. Grand Miklós méhészeti felgyező Buziáson körlevélileg figyelmezteti a méhtenyésztés iránt érdeklődőket, hogy a gróf Bethlen földművelésügyi miniszter 57 méhes berendezésére ismét 6000 forintot tesz folyóvá. A körlevélből következőket veszik szük át.

„Ezen méhesekért kizárólag zégényebb sorsú lelkészek, tanítók, erdő- és gátörök folyamodhatnak. A folyamodványok a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. minisztériumhoz intézendők. megjegyezvén, hogy a lelkészek közvetlenül hozzám, a tanítók kir. tanfelügyelőik, az erdőörök erdőgondnokságaik, a gátörök pedig szakaszmérnökségeik útján és ajánlásával küldjék be hozzám folyamodványaikát. A folyamodványok beküldésének határidejéül 1893. évi január hó 15 napja tűzetik ki. A 6000 frt lapból egy-egy méhesre 102 frt 5 kr. esik. — Ezen összegnek csak egyik része lesz készpénzbe kiszolgáltatva, de oly kötelezettséggel, hogy abból ki-kí a méhes házat felépíteni és ha méhesládjai nem volnának, méhesládokat is beszerezni tartozik. — Az összegből általam beszereztetni és kinek-kinek megküldetni fog: tíz darab olesó kaptár a 2 frt, együtt 20 frt. egy mézpergető 13 frt, a szükséges méhészeti eszközök, melyeknek beszerzési ára körülbelül 9 frt. Ezen összegekhez hozzáadtnak még a szállítási költségek, a melyeknek leszámitása után fogja ki-kí a készpénzt a fentemlített célra kézhez venni.

Debreczeni Városi színház.

I. Idénybérlet 78 szám IV. Kis bérlet 18 szám
Páros. Páros.

Ma Csütörtökön 1892. Deczember hó 29 én
bérlet folyamban:

Itt először:

A MÁLTAI LOVAG.

Eredeti operette.

Színházi műsor:

Péntek decz. 30. Diurnista.

Szombat decz 31. Szerencse fia.

1893. Január 1-én Vasárnap Rökkant hárszár. Fortuna és Tableux.

Dr. Glück Lajos

egyetemes orvostudor

lakik: Egyháztér 343. sz. a.

RENDEL. Délelőtt 8—9 óráig.
Délután 2—4 óráig.

Nagy Sylvester-estély!

WEBER I. sörcsarnokában

az ó év utolsó estéjén

a lottóigazgatóság által engedélyezett

Tombola-estély

rendeztetik.

Zene: Rácz Károly zenekara

Kitünő ételek és italok.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából

Deczember hó 1-től kezdve az
összes raktárunkon lévő

Női ruhaszöveteket,

fekete divat-kelméket is,

Szines mosó velezeket

téli gyapju nagykendőket,

trikot derek és gyermek ruhákat

valamint

Szőnyegeket,

butorszövetek, ágy es asztalterítőket

függönyöket

mélyen leszállított áron

árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai.

Debreczen, Rózsátér.

BUDAPESTI HIRLAP

Főszerkesztő és laptulajdonos:

RÁKOSI JENŐ.

Belső dolgozótársak: Alexander Bernát, Balogh Pál, Balla Mihály segédszerkesztő, Balázs Ignác, Beöthy László, Béla Henrik, Berényi László, Bernáth István dr., Csapodi István dr., Ferrari Giuseppe (Turin), Flammarión Kamill (Páris), Herczeg Ferencz, E. Illés Károly, Inczedy László, Kaas Ivor báró, Kern Aurél, Proff Kocsárd báró, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Somogyi Ede, Székely S. (Páris), Vasskó Elemér.

Zilahy Simon,
kiadóhivatali főnök.

Csajthay Ferencz,
felelős szerkesztő.

Előfizetésre

hívjuk fel tisztelettel a n. é. olvasóközönséget
a „BUDAPESTI HIRLAP“ 1893-iki évfolyamára (XIII-ik évfolyam).

Az újságolvasás ma már közszükség. Az újság értesíti és tájékoztatja a nagy közönséget mindarról, a mi nap-nap után a politika, az irodalom, a művészet, a gazdaság terén történik és úgy az egyeseknek, mint az összeseknek érdekébe mélyen belevág.

A Budapesti Hirlap elmondhatja magáról habozás nélkül, hogy a hazai hirlapirodalom fejlesztése terén utörő szerepet vitt és az újságcsinálás mesterségében elsőrendű tényezővé vált. A Budapesti Hirlap iskolát csinált arra nézve, hogy miként kell a nagy olvasóközönséget gyorsan, ügyesen és tetszősen kiszolgálni és a szerénytelenség vádja nélkül elmondhatja azt is, hogy az övé az érdem abban, hogy ma már a hazai nagy olvasóközönség alig lehet elújságolvasás nélkül.

A Budapesti Hirlap e mellett soha sem ismert és nem is fog ismerni soha sem politikai, sem társadalmi kérdésekben részrehajlást. Mindig a tiszta igazságot keresi és mindig csak a tiszta igazság keresése sugalmazza politikai és társadalmi cikkeinek tartalmát.

A Budapesti Hirlap nem hivalkodik, mikor magáról hirdeti, hogy a legelterjedtebb újság Magyarországon. Ezt mindenek, a kik e kérdés iránt érdeklődnek és a kiknek módjukban van a dolgoknak utána járni, kétségtelenül tudják. És ez a körülmény az, a mely a Budapesti Hirlap-ot abba a helyzetbe hozza, hogy a legkiterjedtebb közönséget hozza létre az összes magyar intelligens olvasók közt széles hazában és hogy e közönség igényeinek legtetézetten megfelelhessen.

A Budapesti Hirlap-nak vannak összeköttetései az egész világon; és pedig megbízható, szavahihető és lelkiismeretes megbízottak által és így információi mindig hívek és becsesek; a mellett sem pénzt, sem fáradságot nem kimél akkor, ha arról van a szó, hogy a hirszolgálat terén előkelő munkát kell végezni. Telegráf és telefon óriási tevékenységgel működik a Budapesti Hirlap szolgálatában és a mit a modern újságcsinálás technikája a mai napig produkált, az mind meghonosul a Budapesti Hirlap keretében.

Most épül a BUDAPESTI HIRLAP újságháza.

a népszínház közelében, József körút 5. sz. a. nagy háromemeletes ház Röck-Szilárd-utczai oldalán. Ez a ház élő tanubizonysága lesz annak, hogy mire viheti az az újság, mely kedvence a nagy közönségnek, de egyuttal tanuságot is tesz arról, mivé fejlődött már a hazai hirlapirodalom. Egy fényesen berendezett magas souterrain helyiségben lesz a nyomda műhely, a hol **NEGY ÓRIÁSI ROTÁCIÓS GÉP** (közötte kettő, mely egyszerre nyom, **FELVÁG** és hajtogat egy huszonnégy oldalos Budapesti Hirlap-ot) óránként 14—15,000 példányban szórja ki a lap egyes példányait és viszi fel transzportör segítségével a magas földszinti expedíció helyiségeibe, melyek kiegészítői a nagy bankok mintájára berendezett kiadóhivatalnak. Első emeleten 12 fényes szobában a szerkesztőség, második emeleten kényelemmel és czélszerűen berendezett nagy és tágas szedőterem és a stereotipia, a harmadik emeleten megfelelő lakások.

Ilyen lesz a **BUDAPESTI HIRLAP** nagy, három emeletes újságháza,

a melybe jövő nyáron, Isten segítségével, beköltözünk. A nagy és díszes hazai művelt olvasóközönség lekötelező pártfogása bennünket abba a helyzetbe hozott, hogy a modern technika vívmányaival felszerelt kényelmes és saját otthonunkban csinálhatjuk azt a sokoldalú újságot, melynek minden sorát a faj- és hazaszeretet, az igazságérzet és haza és emberek iránt való kötelesség tudata diktálja tollunkba; mi ezt azzal akarjuk meghálálni, hogy olyan újságot adunk a tisztelt olvasók kezébe, mely tökéletesség dolgában vetekedik minden hazai és külföldi társával. Ez a mi programunk, ez a mi ígéretünk és ez a mi törekvésünk most és mindenkorra; újságot adunk a publikumnak csak, és iparkodunk jó és tökéletes újságot adni.

Az előfizetési feltételek a következők:

Egy hónapra	1 frt 20 kr.	Félévre	7 frt
Negyedévre	3 " 50 "	Egész évre	14 "

koronákban fizetve természetesen két koronát számítva egy forintra.

Legújabb regényünket, Herczegi korona, írta Beniczkyne-Bajza Lenke, melynek közlését december hó 6-án megkezdjük s melyet a január hó 1-én belépő új előfizetők is megkapnak és pedig az eddig közölt részt külön lenyomatban. Helyben az előfizetésről szóló nyugtátvisz az újságkihordó viszi a hához, ennél fogva egyszerű telefonértesítés vagy levelezőlapon nyilvánított kívánsággal intézhető el az előfizetés.

Vidékről legczélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Czim:

Budapesti Hirlap kiadóhivatala, Budapest, IV., Kalap-utca 16.

Budapest

Váci-utca

Budapest

„NEMZETI SZÁLLODA”

esőrangú

☛ Téli időnyre kellemes tartózkodási hely. ☛

A szobák ujonnan átalakítva és berendezve. — Szobaárak egy frttól feljebb. —
Hosszabb tartózkodásra árleengedés.

Budapest

Váci-utca

Budapest

Addig is míg új nagy **szőnyeg raktárunkat** berendezhetjük, helyszűke miatt leltározásunk előtt

mindenféle

☛ **SZŐNYEGEK,** ☛

BUTORKELMÉK,

☛ **Ágy és asztalterítők** ☛

valamint

Függönyöket,

Viaszos vászon, padló parkett és linoleumot

10, 20, 30 százalékkal olcsóbban árúsítunk.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA.

Brassói és Gácsi posztók

Flanel-takarók, Lópokrócok,

☛ Tricot, Permien és Toskin, ☛

Mindennemű bélésneműek,

Férfi chiffon ingek

150, 190, 220, 260,

minőségekben.

Gyapju alsó ingek,

nadrágok

nagy választékban

Szabó Lajos fiai

cégnél:

DEBRECZEN, Rózsater

KÖHÖGÉS,

rekedség és elnyálkásodásnál
melegen ajánljuk tisztelt olvasóink
figyelmébe

Egger díjuttalmazott,
biztos hatású

mell-pasztilláit.

Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos
eredeti dobozokban a mosarehia
valamennyi gyógyszerárában,
valamint az

EGGER L. FIA

gyógy-szerkülönlegességi gyárában
Bécs-Nussdorf.

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárunkra

bábi szövetek, színes selymek
francia VOILE-ok,

atlas, satin és batistok

továbbá

legyezők, virágok, csipkék,

bábi belépők,

melyeket igen olcsón árúsítanak el

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsater.